

PROIECT
privind exercitarea atribuțiilor de procuror șef
al Secției de combatere a corupției
din cadrul Direcției Naționale Anticorupție

IULIANA BENDEAC

PROIECT

*privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de procuror șef
al Secției de Combatere a Corupției*

I. Cadrul legal. Organizare și funcționare

Organizarea și funcționarea Direcției Naționale Anticorupție ca structură cu personalitate juridică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiției sunt reglementate de O.U.G. nr.43/2002 cu modificările și completările ulterioare, fiind condusă de procurorul general Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiției prin intermediul procurorului șef al acestei direcții.

În conformitate cu prevederile legale în vigoare, Direcția Națională Anticorupție își exercită atribuțiile pe întregul teritoriu al țării, în cadrul acesteia desfășurându-și activitatea procurori specializați în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni de corupție, dar și ofițeri de poliție care constituie poliția judiciară a direcției.

Direcția are o structură centrală și o structură teritorială. Structura centrală cuprinde secții, servicii și birouri, iar structura teritorială cuprinde servicii și birouri.

Secția de Combatere a Corupției funcționează în cadrul structurii centrale a Direcției Naționale Anticorupție și are în subordine un

serviciu, respectiv Serviciul pentru efectuarea urmăririi penale în cauze privind infracțiuni de corupție.

Secția de Combatere a Corupției efectuează urmărirea penală în cauze având ca obiect infracțiuni prevăzute de Legea nr.78/2000 cu modificările și completările ulterioare, în Codul Penal și în alte legi speciale date în competența Direcției Naționale Anticorupție.

În toate cauzele instrumentate de Direcția Națională Anticorupție, implicit și în cadrul Secției de Combatere a Corupției, urmărirea penală se efectuează obligatoriu de procuror, competența procurorului în aceste dosare fiind reglementată de dispozițiile Legii nr.78/2000 și O.U.G. nr.43/2002.

În realizarea competențelor stabilite prin actele normative indicate mai sus, în cadrul Secției de Combatere a Corupției se realizează activități specifice, în sensul celor arătate mai sus, după cum urmează:

- se desfășoară activități de constatare a infracțiunilor de corupție;
- se efectuează activități cu caracter operativ și se efectuează investigații necesare pentru obținerea de date și informații în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție;
- se analizează datele puse la dispoziție de serviciile și organele specializate în culegerea și prelucrarea informațiilor;
- se aplică metode și mijloace tehnice pentru obținerea de date temeinice și concludente în scopul desfășurării urmăririi penale în cazul infracțiunilor de corupție;

- se identifică bunurile rezultate în urma desfășurării activității infracționale, asigurând condiții optime pentru indisponibilizarea acestora în vederea aplicării măsurilor asigurătorii prevăzute de lege;

- se desfășoară orice alte activități dispuse de conducerea direcției.

În cadrul Secției de Combatere a Corupției funcționează Serviciul pentru efectuarea urmăririi penale în cauze de corupție, iar până la data de 01.08.2013, a funcționat și Serviciul de combatere a infracțiunilor de corupție împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene (în prezent, acest serviciu își desfășoară activitatea în cadrul Secției de combatere a infracțiunilor conexe infracțiunilor de corupție).

Serviciul pentru efectuarea urmăririi penale în cauze de corupție are, în esență, următoarele atribuții:

- Efectuează urmărirea penală în cauze privind infracțiuni de corupție prevăzute în Legea nr.78/2000 prin care s-a produs o pagubă materială mai mare decât echivalentul în lei a 200.000 euro ori o perturbare gravă a activității unei autorități publice, instituții publice sau oricărei alte persoane juridice ori dacă valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție este mai mare decât echivalentul în lei a 10.000 de euro, indiferent de calitatea persoanei care a comis această infracțiune
- Efectuează urmărirea penală în cauzele în care infracțiunile de corupție prevăzute în Legea nr.78/2000, indiferent de valoarea pagubei materiale ori de gravitatea perturbării aduse

unei autorități publice, instituții publice sau oricărei alte persoane juridice ori de valoarea sumei sau a bunului care formează obiectul infracțiunii de corupție sunt comise de o persoană ce îndeplinește una dintre calitățile prevăzute de art. 13 litera b din Legea 78/2000;

II. Conducerea Secției de Combatere a Corupției:

Secția de Combatere a Corupției este condusă de un procuror șef secție alături de un procuror adjunct secție și de un procuror șef al Serviciului pentru efectuarea urmăririi penale în cauze de corupție.

Articolul 43 din Regulamentul de ordine interioară a Direcției Naționale Anticorupție prevede atribuțiile procurorului șef de secție din cadrul direcției, acestea fiind următoarele:

- conduce și coordonează activitatea întregului personal din cadrul Secției;
- dispune măsuri conforme cu dispozițiile legale în scopul coordonării activităților Secției;
- propune, după caz, conducerii direcției măsurile care se impun în desfășurarea în condiții optime a activităților secției,
- repartizează cauze având ca obiect infracțiunile de corupție prevăzute de Legea nr.78/2000 urmărind criteriile obiective (volum de muncă echilibrat, aptitudinile fiecărui procuror, etc.)

- examinează temeinicia și legalitatea actelor de urmărire penală efectuate în cauzele repartizate și de soluțiile dispuse de procurorii din cadrul secției, dar și de procurorii șefi ai serviciilor teritoriale;
- examinează temeinicia și legalitatea rechizitoriilor întocmite de procurorii din cadrul secției și de procurorii șefi ai serviciilor teritoriale;
- în cauzele în care s-au dispus soluții de netrimitere în judecată, analizează temeinicia și legalitatea măsurilor preventive aplicate de procurori sau ale propunerilor adresate instanțelor de judecată pentru luarea unor astfel de măsuri;
- pune la dispoziție Serviciului de studii, resurse umane și perfecționare profesionale date pentru elaborarea studiilor referitoare la cauzele care generează infracțiuni de corupție și poate face propuneri în scopul perfecționării legislației în domeniu;
- exercită alte atribuții dispuse de conducerea direcției;

III. Activitatea de urmărire penală la nivelul Secției de Combatere a Corupției.

În cadrul Secției de Combatere a Corupției își desfășoară activitatea, în prezent, 14 procurori, deși secția are prevăzut un număr de 15 procurori dintre care 3 ocupă funcțiile de conducere prin delegare.

De asemenea, dintre procurorii din cadrul secției, 3 sunt delegați de la alte unități de parchet.

În ceea ce privește ofițerii de poliție din cadrul poliției judiciare, pentru Secția de Combatere a Corupției, sunt prevăzute 25 de posturi, fiind ocupate efectiv la această dată 24.

În raport de modalitatea concretă de desfășurare a activității de urmărire penală din cadrul Secției, în sensul ca fiecare procuror să formeze o echipă de lucru împreună cu cel puțin 2 ofițeri de poliție judiciară, voi face propuneri conducerii direcției în sensul reaprecierii numărului de ofițeri de poliție judiciară care funcționează în cadrul Secției.

În cadrul Secției de Combatere a Corupției, își desfășoară activitatea 12 grefieri (2 dintre aceștia ocupând funcții de conducere), în prezent aceste posturi fiind ocupate integral.

În anul 2012, numărul cauzelor de soluționat a fost de 680 față de 551 în anul 2011, fiind soluționate 356 (289 în anul 2011), în creștere cu 23.18%.

În anul 2012, au fost întocmite 38 rechizitorii fiind trimiși în judecată 114 inculpați din care 51 inculpați în stare de arest preventiv și alți 2 inculpați trimiși în judecată în stare de libertate dar reținuți în cursul urmăririi penale.

Operativitatea soluționării cauzelor a fost bună, din cele 356 cauze soluționate, în 62 fiind depășit termenul de *1 an de la data primei sesizări*, 14 dintre acestea având mai mult de *6 luni de la începerea urmăririi penale*.

Din cele **324** cauze **nesoluționate** (**262** în anul 2011), un număr de **138** au o vechime *mai mare de 1 an de la data sesizării* (față de **146** în anul 2011), iar **33** cauze sunt mai vechi de *6 luni de la data începerii urmăririi penale* (**19** în anul 2011).

Evoluția acestor indicatori se explică obiectiv prin ponderea importantă a cauzelor nou intrate (**428** noi din **680** de soluționate), prin faptul că unele sesizări au fost primite de la alte structuri ale Ministerului Public (**44** cauze), cât și prin complexitatea sporită a acestora și accentul pus de procurori în dosarele cu potențial de trimitere în judecată.

De asemenea, este relevant și deficitul de personal, activitatea fiind desfășurată cu **77,77%** din numărul de procurori prevăzut în organigramă în anul 2012 (în medie **14** procurori din **18** posturi), iar fluctuația de personal, a presupus repartizarea cauzelor de la un procuror la altul.

Calitatea actelor de urmărire penală este relevată de faptul că s-au dispus **4 soluții de infirmare**, reprezentând **1,37%** din soluțiile pe fond dispuse (*2 de către instanța de judecată, 2 pe calea controlului ierarhic*) și **nu au existat soluții de redeschidere a urmăririi penale**, comparativ cu **1** infirmare dispusă pe calea controlului ierarhic și **1** redeschidere a urmăririi penale, în anul 2011. Din cauzele infirmate, **3** sunt în curs de soluționare, iar **1** a fost conexată la un dosar finalizat cu rechizitoriu.

Nu au existat situații de inculpați arestați preventiv netrimși în judecată (similar în 2011) și nici **restituri ale cauzei la procuror** (1 cauză privind 3 inculpați, în anul 2011).

Din cele **8 cazuri de conflicte negative de competență** declanșate, în **5 cazuri** s-a stabilit prin regulatorul de competență că, în mod corect, procurorii Direcției Naționale Anticorupție au dispus declinarea cauzei în favoarea altor unități de parchet, iar celelalte **3** nu au fost soluționate până la finele anului.

S-a dispus, prin **30** hotărâri definitive, **condamnarea a 68 inculpați** trimși în judecată prin rechizitoriile întocmite de procurorii secției. Rezultă că vinovăția a fost stabilită față de **91%** din persoanele definitiv judecate.

În cursul anului 2012, au fost dispuse 3 hotărâri definitive de achitare față de 4 inculpați (1 hotărâre în temeiul dispozițiilor art. 10 lit. a C.p.p. și 3 în temeiul dispozițiilor art. 10 lit. d C.p.p.). La acestea se adaugă și o hotărâre de achitare a 3 inculpați ca urmare a dezincriminării faptelor.

Volumul mediu în anul 2012 a fost de circa 25 cauze penale soluționate/procuror și de circa **23 cauze rămase în lucru/procuror**.

De asemenea, în cursul anului 2012, s-au înregistrat **465 sesizări, cereri, ș.a.**, fiind soluționate **201**, din care **11** admise. Totodată, au fost soluționate **65** plângeri contra actelor procurorului (**8** admise) și au fost formulate **97** plângeri împotriva soluțiilor emise de procurori (**3** admise).

La sfârșitul semestrului I 2013, au rămas de soluționat pe rolul Secției de Combatere a Corupției 313 cauze din totalul de 523 înregistrate în această perioadă. În acest interval, au fost soluționate 209 dosare penale, fiind sesizate instanțele de judecată în 19 cauze.

La această dată, fiecare procuror din cadrul Secției are, în medie, de soluționat 27 dosare.

VI. Obiective propuse pentru eficientizarea activității Secției de combatere a Corupției

- **Asigurarea continuității și stabilității în cadrul Secției de Combatere a Corupției prin :**
 - Abordarea unui stil de lucru bazat pe comunicare directă cu procurorii și personalul auxiliar ceea ce presupune crearea unui climat de lucru echilibrat dar și participarea colectivului la procesul decizional;
 - Consultarea directă a procurorilor privind stabilirea și realizarea obiectivelor propuse astfel încât să fie posibilă coeziunea colectivului;
 - Stabilirea relațiilor inter-umane fundamentate pe bunăcredință, încredere și respect reciproc, întrucât o atitudine de ignorare a colectivului ar conduce la crearea unor reacții de

respingere, opoziție, chiar suspiciune, impunându-se imperios evitarea unor astfel de situații;

- **Eficientizarea activității de urmărire penală și îmbunătățirea calității actului de urmărire penală:**

- Repartizarea echilibrată a dosarelor către procurori avându-se în vedere numărul total de dosare ce urmează a fi instrumentate dar și complexitatea acestora;
- Urmărirea soluționării cu celeritate a dosarelor în funcție de vechimea lor;
- Îmbunătățirea calității actelor de urmărire penală;
- Continuarea investigațiilor privind cauzele de corupție la nivel înalt, recuperarea prejudiciilor produse prin săvârșirea infracțiunilor de corupție și confiscarea extinsă;
- Exploatarea eficientă a informațiilor primite de la structurile cu atribuții în domeniu;
- Identificarea elementelor de practică neunitară în dosarele instrumentate în cadrul secției și crearea unor metodologii clare și unitare de soluționare a lucrărilor;
- Asigurarea ritmicității în efectuarea actelor de urmărire penală;
- Eliminarea oricăror surse de presiune asupra procurorilor mai ales al impactului negativ media ce are consecințe pe termen lung asupra procurorului și asupra percepției sistemului judiciar;

- Completarea schemelor în ceea ce privește numărul de procurori și ofițeri de poliție judiciară;
- Valorificarea experienței profesionale a procurorilor ce își desfășoară activitatea în cadrul Secției;
- Perfecționarea activității de formare profesională continuă;
- Diminuarea procentului de achitări în cauzele instrumentate în cadrul Secției de Combatere a Corupției și deduse judecării pornind de la o evaluare atentă a activității desfășurate în secție, avându-se în vedere criteriul calitativ al actelor de urmărire penală, cât și cel cantitativ.

În vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite și enumerate mai sus procurorul șef al Secției de Combatere a Corupției va ține cont de prioritățile și obiectivele stabilite de procurorul șef și procurorii șefi adjuncți ai Direcției Naționale Anticorupție deoarece stabilirea structurii organizaționale și funcționale, mai ales dinamizarea acestora prin alocarea resurselor umane nu este atributul exclusiv al procurorului șef secție.

Prin urmare, în acest sens este necesară intensificarea conlucrării între factorii de decizie întrucât specificul activității procurorilor din cadrul Secției de Combatere a Corupției impune acest lucru, insistându-se asupra impactului public al anumitor cauze, pe cel al volumului informațional (de multe ori copleșitor) și pe cel al efortului personal depus de procuror.

Este importantă identificarea posturilor și ocuparea integrală a acestora întrucât fluctuațiile de personal afectează echilibrul de activitate al Secției.

De menționat este și faptul că procurorii din cadrul Secției de Combatere a Corupției au experiență profesională deosebită, iar implicarea acestora în procesul decizional ar fi de natură să confere un cadru proporționat care ar elimina ambiguitățile, subiectivismul, diluarea motivării și implicării.

Procurorul șef al Secției trebuie să aibă o structură motivațională pozitivă pe care să o împărtășească fiecărui colaborator în scopul de a stimula comportamentele performante, de a elimina deficiențele și de a construi un climat armonios.